

TÜRKOLOJİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK TÜRKÇE İHTİYAÇLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ*

Araştırma Makalesi

Serkan İPEK** / İhsan KALENDEROĞLU***

Geliş Tarihi: 29.09.2024 | **Kabul Tarihi:** 01.03.2025 | **Yayın Tarihi:** 21.04.2025

Özet: Bu çalışmanın amacı yurt dışındaki Türkoloji bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik dil ihtiyaçlarını araştırmak ve akademik Türkçede yaşadıkları sorunları tespit etmektir. Araştırma için Türkoloji bölümü bulunan ve öğrencisi fazla olan ülkeler seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu; Cezayir, Mısır, Ürdün, Bosna Hersek, Rusya, Sırbistan, Macaristan, Polonya ve Kosova'daki üniversitelerin Türkoloji bölümlerinde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında lisans üçüncü sınıf ve üzerinde öğrenimine devam eden 32 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğinden yararlanılmıştır. Olgu bilim desenine göre tasarlanan araştırmada veriler, çalışma grubuna uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formlarından elde edilmiştir. Elde edilen nitel verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular, yurt dışında Türkoloji bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik Türkçeye ihtiyaç duyduklarını, akademik dil becerilerinin kullanımında sorunlar yaşadıklarını ortaya koymuştur. Bu sorunların; okuma ve dinlemede bilinmeyen kelime, akademik kelime bilgisi eksikliği, konuşma hızı, telaffuz problemleri ve psikolojik faktörlerden; yazmada ise dil bilgisi, imla, söz dizimi ve akademik yazma aşamalarının bilinmemesinden kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen tüm bulgular değerlendirildiğinde, Türkoloji bölümlerinde ihtiyaç analizi çalışmalarına, programların güncellenmesine ve genel Türkçe derslerinin yanında akademik Türkçe derslerine ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkoloji bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaçlarının araştırıldığı bu çalışmanın sonuçlarının materyal geliştiricilere, öğretmenlere, program geliştirme ve alan uzmanlarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademik dil becerileri, akademik Türkçe, ihtiyaç analizi, öğrenci, Türkoloji.

OPINIONS OF TURCOLOGY DEPARTMENT STUDENTS ON THEIR ACADEMIC TURKISH NEEDS

Research Article

Received: 29.09.2024 | **Accepted:** 01.03.2025 | **Published:** 21.04.2025

Abstract: The purpose of this study is to investigate the academic language needs of students studying in Turcology departments abroad and to identify the problems they experience in academic Turkish. For the research, countries with Turcology departments and high number of students were selected. The study group consists of 32 students attending the third year or higher of undergraduate studies during the 2023-2024 academic year in the Turcology departments of universities in Algeria, Egypt, Jordan, Bosnia and Herzegovina, Russia, Serbia, Hungary, Poland, and Kosovo. The convenient sampling technique was used to determine the study group. In the research, designed according to the phenomenology design, data were obtained from semi-structured interview forms applied to the study group. Descriptive analysis and content analysis techniques were used to analyze the qualitative data obtained. The findings of the research revealed that students studying in Turcology departments abroad need academic Turkish and experience problems in using academic language skills. These problems were found to stem from unknown vocabulary, lack of academic vocabulary knowledge

* Bu çalışma, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanan "Türkiye Dışındaki Türkoloji Bölümü Öğrencilerinin Akademik Türkçe İhtiyaçlarının Tespiti" adlı doktora tezinden hareketle üretilmiştir.

** Dr.; Bağımsız Araştırmacı; serkanipek86@gmail.com 0000-0003-2507-2089

*** Prof. Dr.; Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, ihskalender@hotmail.com 0000-0003-2441-5932

in reading and listening, and from speaking speed, pronunciation problems, and psychological factors in speaking, and from grammar, spelling, syntax, and unfamiliarity with academic writing stages in writing. When all the findings were evaluated, it was concluded that there is a need for needs analysis studies, updates to the programs, and academic Turkish courses along with general Turkish courses in the Turcology departments. The results of this study, which investigates the academic Turkish needs of students studying in Turcology departments, are expected to provide valuable insights for material developers, teachers, program developers, and field experts.

Keywords: Academic language skills, academic Turkish, needs analysis, student, Turcology.

Giriş

20 ve 21. yüzyılda yaşanan ekonomik, teknolojik ve sosyal gelişmeler ülkeler arasındaki ilişkileri artırmış, bu gelişmelerden Türkiye de etkilenmiştir. Bu değişim ve gelişime üniversiteler de kayıtsız kalmamış, yapılan ikili anlaşmalarla öğrenci değişim programları hayata geçirilmeye başlanmış, burs imkânları artırılmıştır. Bu hususta Türkiye'nin özellikle son yıllarda ciddi bir atılımı olmuş, farklı kurumlar marifetiyle Türkiye'ye uluslararası öğrenci getirilmeye başlanmıştır. Bilhassa Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ve Diyanet İşleri Başkanlığının (DİB) verdiği burslarla çok sayıda uluslararası öğrenci ülkemizde öğrenim görmektedir. Güncel verilere göre Türkiye Bursları kapsamında her yıl yaklaşık 5 bin uluslararası öğrenciye burs verilmektedir. Hâlihazırda bu burslardan 15 bin kişi istifade etmektedir. Bu burslara başvurular her geçen yıl artmaktadır. Nitekim 2024 yılında başvuru sayı 121 bin 830'a ulaşmıştır (YTB, 2024). Türkiye'ye gelen öğrenci sayısında yıllar içerisinde yaşanan bu artış, eğitim-öğretim ortamlarındaki eksiklikleri (içerik, kurs süresi, öğretim programı vb.) ortaya çıkarmış, akademik alanda birçok çalışmanın yapılmasına zemin hazırlamıştır. Durmuş ve Kocaman-Gürata'ya (2020, s. 64) göre alanda yapılan çalışmalar;

Öğrencilerin akademik uyum konusunda yaşadıkları sorunlara yönelik çalışmalar (Şahin ve Demirtaş, 2014; Enterieva ve Sezgin, 2016; Yahşi-Cevher ve Güngör, 2016; Yılmaz, 2017); öğrencilerin akademik ihtiyaçlarının analizine yönelik çalışmalar (Tok, 2013; Demir, 2017; Yılmaz ve Konyar, 2017; Seyedi, 2019); akademik Türkçe öğretimine yönelik çalışmalar (Ekmekçi, 2017); akademik sözcük bilgisi ve derlem hazırlamaya yönelik çalışmalar (Dolmacı, 2015; Tüfekçioğlu, 2018a) olarak dört ana başlıkta gruplandırılabilir.

Bunların yanı sıra uluslararası öğrencilerin akademik Türkçe derslerinde kullanacağı materyallerin hazırlandığı akademik yayınlar da bulunmaktadır (Dilek, 2021; Durmuş & Kocaman-Gürata, 2024; Karatay, 2019; Kocaman-Gürata vd., 2024; Moralı vd., 2018a, 2018b, 2018c; Temur, 2017; Temur & Kurt, 2017; Tüfekçioğlu, 2018b; Tüfekçioğlu, 2020; Yıldırım vd., 2018, 2019a, 2019b). Yabancılarla Türkçe öğretimi alanındaki araştırmalar incelendiğinde, uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin ihtiyaç analizleri (Adıyaman vd., 2016; Aydın, 2014; Boylu ve Çangal, 2014; Çalışkan ve Çangal, 2013; Çangal, 2020; Çelik, 2018; Duran ve Çangal, 2023; Kibar, 2021) yapılmış olmasına rağmen, yurt dışında uzun yıllardır varlığını sürdüren Türkoloji bölümlerindeki öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaçlarını konu edinen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Hâlbuki bir öğrencinin üniversitede başarılı olabilmesi, akademik ortama uyum sağlayabilmesi ve dil becerilerini

akademik anlamda kullanabilmesi için genel Türkçeden ziyade akademik Türkçe öğrenimine ihtiyacı vardır.

Tam anlamda bir yetkinliğe ulaşmak için belli bir zaman gerektiren akademik dil öğretimi için 5-7 yıllık bir süreye ihtiyaç duyulduğu, bu süre zarfında dahi öğrencilerin akademik dildeki yeterlik düzeyinin ana dili konuşurlarıyla aynı seviyeye ulaşmadığı (Cummins, 2000, s. 58) belirtilmektedir. Bu sebeple akademik dil öğretiminin özel bir süreç olarak kabul edilmesi ve bu süreçte öğrencilere destek verilmesi gerekmektedir.

Türkçenin akademik amaçlı öğretimini sadece Türkiye sınırları içerisinde uluslararası öğrenciler için yapılan bir eğitim-öğretim faaliyeti olarak görmemek gerekir. Akademik amaçlı Türkçe öğretiminin bir de yurt dışı boyutu vardır. Bu boyut bizi Türkoloji bölümlerine götürmektedir. Uzun yıllar yurt dışında Türkçe öğretim faaliyetlerinde bulunan Türkoloji bölümlerine yönelik akademik Türkçe ve ihtiyaç analizi ile ilgili bir çalışmanın yapılmamış olması tarafımızca ciddi bir eksiklik olarak görülmektedir. Görülen bu eksiklikten hareketle bu çalışmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Türklük Bilimi olarak da adlandırılan Türkoloji “...Türk dilini en eski dönemlerinden bugünkü türlü dil ve lehçelerine varıncaya kadar inceleyen, onun sesbilimsel, biçimbilimsel, sözdizimsel, sözlüksel ve anlambilimsel yapılarını ve gelişmelerini araştıran bir bilim dalıdır.” (Kocaman ve Tekin, 1992, s. 5) Dolayısıyla Türkoloji yapısı gereği Türk dili, tarihi ve kültürü üzerine bilimsel araştırmaların yapıldığı ve Türkçenin aktif olarak kullanıldığı bir alandır. Bundan dolayı nitelikli araştırmalar yapmak, bu araştırmaları etkili bir şekilde sunmak için iyi bir Türkçe bilgisine ve yeterliğine sahip olmak gerekir. Bu aynı zamanda nitelikli Türkologların yetiştirilmesi için de bir ön koşuldur. Bu sebeple Türkoloji bölümlerinde gerek genel Türkçe gerek akademik Türkçe öğretiminin nitelikli olması gerekmektedir. Ancak bazı sorunlar ve eksikliklerden dolayı (Altunkaya, 2021; Şahin & Aktar, 2021) Türkiye dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde zorluklar yaşanmaktadır.

Yurt dışında eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren Türkoloji bölümlerinin güncel durumu değerlendirildiğinde, Türkiye’de Türkçe öğretim merkezlerinin yaşadığı standartlaşma ve program sorununun bu bölümlerde de yaşandığı görülmektedir. Bölümlerde genel olarak kaynak dile (Arapça, Lehçe, Boşnakça vb.) yer verilmekte, dersler çoğunlukla yerel öğretim elemanlarıyla yürütülmekte ve öğrencilerin bitirme tezlerini ana dilinde veya İngilizce olarak yazma hakkı bulunmaktadır. Alınan dersler ise aynı ülke içerisindeki Türkoloji bölümlerinde dahi farklılık göstermektedir. Programlar incelendiğinde akademik Türkçe derslerinin programlarda yer almadığı görülmektedir. Ayrıca dil becerilerine yönelik derslerin süreleri ve sayıları da yeterli değildir. Türkoloji bölümlerinin sorunlarını tespit edebilmek ve çözüm önerileri geliştirmek için ihtiyaç analizi çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Brown (1995, s. 35), ihtiyaç analizinin belirli bir grubun öğrenme ihtiyaçlarını karşılayacak bir programın hazırlanması için gerekli olan bilgilerin toplanması olduğunu belirtir. Graves (2000) ise ihtiyaç analizini mevcut durum ile hedef durum arasındaki farka ilişkin bilgi toplama süreci olarak görür. Johns (1991) ihtiyaç analizini, derslerin planlanması sürecinde atılacak ilk adım olarak ifade eder, çünkü bu aşama öğretim sürecini öğrenci ihtiyaçlarına

göre düzenlemeyi sağlar. Bu noktada ihtiyaç analizi, öğrencilerin mevcut bilgi, beceri ve ihtiyaçlarını ortaya çıkararak derslerin içeriği, öğretim yöntemleri, materyaller ve değerlendirme türünün belirlenmesi sürecine kılavuzluk eder. İfade edilen bu bilgiler ve görülen eksikliklerden hareketle mevcut çalışmada da yurt dışındaki Türkoloji bölümlerinde lisans üçüncü sınıf ve üzerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaçlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada öğrencilerin akademik amaçlar için hangi dil becerilerine ihtiyaç duydukları, dil becerilerini hangi amaçlarla ve ne sıklıkta kullandıkları, süreçte hangi zorlukları yaşadıkları ele alınmıştır.

1. Araştırmanın Amacı

Araştırmada Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik Türkçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve yaşadıkları sorunlara yönelik görüşlerini belirlemek üzere aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Türkoloji bölümü öğrencileri akademik amaçlar doğrultusunda en çok hangi dil becerisini veya becerilerini kullanmaya ihtiyaç duymaktadır?
 - a) Türkoloji bölümü öğrencileri dil becerilerini hangi sıklıkla kullanmaktadır?
 - b) Türkoloji bölümü öğrencileri en çok kullandıkları beceriden en aza doğru bir sıralama yaptıklarında bu sıralama nasıldır?
- 2) Türkoloji bölümü öğrencileri dil becerilerini hangi akademik amaçlarla kullanmaktadır?
- 3) Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik amaçlarla dil becerilerini kullanırken yaşadıkları zorluklar nelerdir?
 - a) Türkoloji bölümü öğrencilerinin yazma veya konuşmada yaşadıkları zorluklar nelerdir?
 - b) Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik bir metni (makale, deneme, rapor gibi) okurken yaşadıkları zorluklar nelerdir?
 - c) Türkoloji bölümü öğrencilerinin dersi, bir metni veya bilimsel bir sunumu dinlerken/takip ederken yaşadıkları zorluklar nelerdir?
 - d) Türkoloji bölümü öğrencilerinin bilimsel bir tartışma vb. bir amaçla konuşurken veya bir konuda sunum yaparken yaşadıkları zorluklar nelerdir?
 - e) Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik veya teknik bir metin üretmeleri gerektiğinde yaşadıkları zorluklar nelerdir?
 - f) Türkoloji bölümü öğrencilerinin okudukları, dinledikleri bir metin veya konuşmada mesajları, önemli kelimeleri anlama noktasında yaşadıkları zorluklar nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar doğal ortama duyarlı, bütüncül, algıların ortaya konmasına izin veren, elde edilen verilerle tümevarımcı analize imkân tanıyan ve araştırma desenine esneklik katan araştırmalardır (Demirli, 2007, s. 59). Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve

doküman analizi gibi veri toplama araçlarının kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül şekilde ortaya konulmasına yönelik bir sürecin takip edildiği araştırma türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 39). Olgu bilim ise bireylerin deneyimlerinden ve kendi bakış açılarından yola çıkarak bir kavram ya da olguyu nasıl algıladıklarını, nasıl anlamlandırdıklarını ya da nasıl tanımladıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır (Creswell, 2013; Johnson ve Christensen, 2014; Patton, 2014).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; Cezayir, Mısır, Ürdün, Bosna Hersek, Rusya, Sırbistan, Macaristan, Polonya ve Kosova'daki üniversitelerin Türkoloji bölümlerinde, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında, lisans üçüncü sınıf ve üzerinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılmak için gönüllü olan ve 32 öğrenciden oluşan çalışma grubu, kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2013, s. 141) göre araştırmaya hız ve pratiklik kazandıran kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğinde, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durum seçilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin isimlerine ve özelliklerine bakılmaksızın katılımcı sırası gözetilerek kendilerine kodlar verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere ait bilgiler Tablo 1'de verilmiştir:

Tablo 1

Araştırmanın Nitel Aşamasına Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikler

Katılımcılar	Ülke	Üniversite/Enstitü	Yaş	Cinsiyet
Ö1			25+	Kadın
Ö2	Bosna Hersek	Uluslararası Saraybosna Üniversitesi	20-24	Kadın
Ö3			20-24	Kadın
Ö4			29	Kadın
Ö5	Cezayir	Cezayir 2 Üniversitesi	25+	Kadın
Ö6			25+	Kadın
Ö7			20-24	Kadın
Ö8	Kosova	Priştine Üniversitesi	20-24	Kadın
Ö9			20-24	Kadın
Ö10			25+	Kadın
Ö11	Macaristan	ELTE Üniversitesi	20-24	Kadın
Ö12			25+	Kadın
Ö13			20-24	Kadın
Ö14			20-24	Kadın
Ö15	Mısır	Yunus Emre Enstitüsü	20-24	Kadın
Ö16			25+	Erkek
Ö17			25+	Kadın
Ö18	Polonya	Adam Mickiewicz Üniversitesi	25+	Kadın
Ö19			25+	Kadın
Ö20			20-24	Erkek
Ö21			25+	Kadın
Ö22	Rusya Federasyonu	St. Petersburg Üniversitesi	20-24	Kadın
Ö23			20-24	Erkek
Ö24			20-24	Kadın
Ö25	Sırbistan	Belgrad Üniversitesi	20-24	Kadın
Ö26			20-24	Kadın

Ö27			20-24	Kadın
Ö28			20-24	Kadın
Ö29		Ürdün Üniversitesi	20-24	Kadın
Ö30	Ürdün		20-24	Kadın
Ö31		Yermük Üniversitesi	20-24	Kadın
Ö32			20-24	Kadın

Araştırmaya Bosna Hersek, Cezayir, Kosova, Mısır ve Sırbistan'dan 3 öğrenci; Macaristan, Polonya, Rusya Federasyonu'ndan 4 öğrenci ve Ürdün'den 5 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların 3'ü (%9,4) erkek, 29'u (%90,6) kadındır. Ayrıca katılımcıların 21'i (%65,6) 20-24 yaş aralığında, 11'i ise (%34,4) 25 yaş ve üzerindedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında verilerin toplanması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, görüşmeciye soruların sırasını değiştirme, derinlemesine bilgi elde etme amacıyla gerektiğinde ek sorular sorma imkânı tanımaktadır (Hesse-Biber ve Leavy 2010; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Görüşme formunun içeriğini oluşturmak amacıyla ilk olarak alan yazın taraması yapılmış, ardından yurt dışındaki Türkoloji bölümü öğretim elemanları ve bölümlerde öğrenim gören öğrenciler, ilgili ülkelerdeki Yunus Emre Enstitüsü okutmanları ve yöneticileri, Türkiye Maarif Vakfı öğretmenleri ile ön görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler daha sonra alan yazın taramasından elde edilen bilgilerle karşılaştırılmış, benzer çalışmalar incelenmiş, son aşamada yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunun geçerliğine yönelik 6 uzmandan görüş alınmıştır. Altı uzmanın dördü yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan, en az 10 yıllık deneyime sahip kişilerdir. İki ise dil becerilerini ölçme ve değerlendirme alanında çalışan ölçme-değerlendirme uzmanlarıdır. Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu 6 uzman ile paylaşılmış, uzmanlardan gelen dönütlerden hareketle forma son şekli verilmiştir. Son aşamada gönüllülük esasına göre 7 öğrenci ile ön uygulama yapılmış, formda yer alan bütün maddelerin öğrenciler tarafından anlaşıldığı görülmüştür. Öğrencilere yönelik hazırlanan görüşme formu için Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Komisyonu'na başvuru yapılmış, 13.11.2023 tarih ve E.800373 sayılı kararla etik kurul izni alınmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Nitel araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi bir arada kullanılmıştır. İçerik analiziyle veriler tanımlanmaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 259). “İçerik analizi amaçları belirleme, kavramları tanımlama, analiz birimlerini belirleme, konu ile ilgili verilerin yerlerini belirleme, mantıksal bir yapıyı geliştirme, kodlama kategorilerini belirleme, sayma, yorumlama ve sonuçları yazma aşamalarından oluşur” (Büyüköztürk vd., 2014, s. 241-244). Betimsel analizde veriler önceden araştırmada belirlenen temalara göre analiz edilirken, içerik analizinde temalar analiz sürecinde ortaya çıkarılmaktadır. Betimsel analiz, içerik analizine göre daha yüzeyseldir ve bu analiz türünde doğrudan alıntılara yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 256).

3. Bulgular

3.1. Öğrencilerin Dil Becerilerini Akademik Amaçlı Kullanma İhtiyaçlarına Yönelik Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Akademik amaçlar doğrultusunda en çok hangi dil becerisini veya becerilerini (okuma, dinleme, konuşma, yazma) kullanmaya ihtiyaç duyuyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur:

Tablo 2

Akademik Amaçlı Dil Kullanımına Duyulan İhtiyaç

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Okuma ve Dinleme	4	% 12,5
Yazma ve Okuma	4	% 12,5
Yazma ve Konuşma	4	% 12,5
Konuşma, Dinleme ve Okuma	3	% 9,4
Dinleme ve Konuşma	3	% 9,4
Okuma	3	% 9,4
Konuşma	3	% 9,4
Okuma ve Konuşma	2	% 6,3
Yazma	2	% 6,3
Tüm Beceri Alanları	2	% 6,3
Görüş Belirtmeyen	1	% 3,0
Tema Dışı Görüş	1	% 3,0
TOPLAM	32	100

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların akademik amaçlar doğrultusunda kullandıkları dil becerilerine ilişkin kendi aralarında bir fikir birliğinin olmadığı, katılımcı görüşlerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Türkçeyi akademik amaçlarla kullanırken “Okuma ve dinleme”, “yazma ve okuma”, “yazma ve konuşma” becerilerini kullanıyorum cevabını veren 4’er katılımcı vardır.”Konuşma, dinleme ve okuma”, “dinleme ve konuşma”, “okuma”, “konuşma” becerilerini kullanıyorum diyen 3’er katılımcı mevcuttur. 2’şer katılımcı akademik amaçlarla “okuma ve yazma” ile “yazma” becerilerini kullandıklarını belirtirken 2 katılımcı da süreçte tüm becerileri kullandığını ifade etmiştir. Katılımcılardan 1’i bu soru için görüş bildirmemiş, diğer 1 katılımcı ise tema dışı görüş bildirmiştir.

Ö1 kodlu katılımcı okuma ve konuşmaya ihtiyaç duyduğunu ifade ederken Ö7 kodlu katılımcı ders kitabı ve makaleler için okumanın önemli olduğunu, ödevler ve sınavda ise yazma becerisini kullandığını, bu nedenle okuma ve yazmaya ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Derslerde daha çok okuma ve dinleme etkinliği yaptıklarını ifade eden Ö14 kodlu katılımcı bu sebeple dinleme ve okumayı daha çok kullandığını belirtmiştir.

3.1.1. Dil Becerilerinin Kullanım Sıklıklarına İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Dil becerilerini hangi sıklıkla kullanıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 3’te sunulmuştur:

Tablo 3
Dil Becerilerinin Kullanım Sıklığı

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Sık Sık / Eğitimde ve Sosyal Ortamda Kullanım	19	%59,4
Genellikle/ Eğitimde Dil Kullanımı	6	%18,8
Tema Dışı Görüş	5	%15,6
Görüş Belirtmeyen	2	%6,2
TOPLAM	32	100

Tablo 3 incelendiğinde öğrenci görüşlerinin “Sık Sık/Eğitim ve Sosyal Ortamda Kullanım” ve “Genellikle/Eğitimde Dil Kullanımı” temalarının etrafında toplandığı görülmektedir. Soruda 5 katılımcı tema dışı görüş bildirmiş, 2 katılımcı ise görüşünü beyan etmemiştir.

Katılımcı görüşlerine göre Türkoloji bölümü öğrencileri dil becerilerini en çok eğitimde ve sosyal ortamlarda kullanmaktadır. Bu doğrultuda Ö21, “Dil becerilerini sık sık kullanıyorum. Her gün sesli podcast’leri, müzikleri ve haberleri dinliyorum. Kelime dağarcığımı yenilemek için kısa hikâyeler okuyorum.” demektedir. Ö20 kodlu katılımcı ise akademik dil becerilerini özellikle eğitim dönemi içerisinde derslerde ve ders dışı çalışmalarında sıkça kullandığını belirtmiştir.

Yurt dışında Türkçeyi kullanma imkânı Türkiye’deki uluslararası öğrencilere göre kısıtlı olan öğrencilerin akademik dil becerilerini araştırmalarında, derslerde ve günlük hayatında sık sık kullandıklarını ifade etmesi dikkate değer bir sonuçtur. Bulgular, öğrencilerin eğitim faaliyetleri dışında da Türkçeyi kullanmaya çalıştığını göstermektedir.

3.1.2. Dil Becerilerinin Kullanım Sıralamasına İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “En çok kullandığınız beceriden en aza doğru bir sıralama yaparsanız bu sıralama nasıl olurdu?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen veriler şu şekildedir:

Tablo 4
En Çok Kullanılan Dil Becerileri Sıralaması

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Konuşma, Dinleme, Okuma, Yazma	4	%12,5
Okuma, Dinleme, Yazma, Konuşma	3	%9,5
Dinleme, Konuşma, Okuma, Yazma	3	%9,5
Okuma, Yazma, Dinleme, Konuşma	3	%9,5
Dinleme, Okuma, Yazma, Konuşma	2	%6,2
Konuşma Okuma Dinleme Yazma	2	%6,2
Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma	2	%6,2
Dinleme, Okuma, Konuşma, Yazma	2	%6,2
Okuma, Konuşma, Yazma, Dinleme	2	%6,2
Konuşma, Yazma, Okuma, Dinleme	2	%6,2
Tema Dışı Görüş	7	%21,8
TOPLAM	32	100

Tablo 4 incelendiğinde en çok kullanılan dil becerisi sıralamasıyla ilgili öğrenciler arasında bir fikir birliğinin olmadığı, katılımcıların akademik dil becerilerini farklı şekillerde sıraladıkları görülmüştür. Verdikleri cevaplarda herhangi bir sıralama vermeyen 7 öğrencinin

görüşü ise tema dışı görüş olarak değerlendirilmiştir. Tema dışı görüş bildiren öğrencilerden Ö4 kodlu katılımcı “İlk sırada dinleme ve konuşma ardından yazma ve en son olarak okuma gelir.”, Ö18 kodlu katılımcı “Elbette en çok konuşmayı, en az ise uzun yazmayı kullanıyorum.” demektedir.

Genel olarak görüşler incelendiğinde Türkoloji bölümü öğrencileri arasındaki bireysel farklılıkların ortaya çıktığı söylenebilir. İhtiyaçlardan dolayı öğrencilerin görüşlerinin bir ya da birkaç beceri üzerine yoğunlaşmadığı dolayısıyla bir beceri alanına yönelik yığılma olmadığı görülmektedir.

3.2. Dil Becerilerinin Akademik Amaçlara Göre Kullanımına İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Dil becerilerini hangi akademik amaçlarla kullanıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 5’te verilmiştir:

Tablo 5

Dil Becerilerinin Akademik Amaçlarla Kullanımı

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Eğitim ve Bilgi Edinme Amaçlı Türkçe Kullanımı	28	%87,5
İletişim ve Akademik Amaçlı Türkçe Kullanımı	3	%9,4
Görüş Belirtmeyen	1	%3,1
TOPLAM	32	100

Tablo 5 incelendiğinde öğrenci görüşlerinin “Eğitim ve Bilgi Edinme Amaçlı Türkçe Kullanımı” ile “İletişim ve Akademik Amaçlı Türkçe Kullanımı” temalarının etrafında toplandığı görülmektedir. 1 katılımcı ise görüşünü beyan etmemiştir.

Konuyla ilgili olarak Ö7 kodlu katılımcı, yazmayı ödev yaparken ve sınavlarda, konuşmayı hocalarıyla iletişim kurmada ve sınıfta yaptıkları sunumlarda, dinlemeyi hocaları ve bilimsel toplantıları dinlerken, okumayı ise ders kitabı ve makale okurken kullandığını ifade etmiştir. Ö4 ise dil becerilerini iletişim kurma, bilgi edinme ve kültür alışverişi kazanma gibi çeşitli akademik amaçlarla kullandığını ifade etmiştir. Ö4 ve Ö7’nin görüşleri akademik dilin kullanım alanlarıyla da örtüşmektedir. Genel olarak görüşler incelendiğinde Türkoloji bölümü öğrencilerinin Türkçeyi daha çok akademik amaçlar ile eğitim ve bilgi edinme amaçlarıyla kullandığı görülmektedir.

3.3. Akademik Amaçlarla Dil Becerilerini Kullanırken Yaşanılan Zorluklara Yönelik Bulgular

3.3.1. Yazma veya Konuşmada Yaşanılan Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Yazma veya konuşmada ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur:

Tablo 6
Üretici Dil Becerilerinde Yaşanan Zorluklar

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Dil Bilgisi ve İmla	18	%56,3
Söz Dizimi	3	%9,4
Telaffuz Problemleri	3	%9,4
Tema Dışı Görüşler	8	%24,0
TOPLAM	32	100

Tablo 6 incelendiğinde öğrenci görüşlerinin “Dil Bilgisi ve İmla”, “Söz Dizimi” ve “Telaffuz Problemleri” temalarının etrafında toplandığı görülmektedir. 8 katılımcı ise tema dışı görüş bildirmiştir.

Ö21’in “Bazen bir cümledeki karmaşık yapılar konusunda kafamı karıştırıyorum. Bazen tam olarak hangi gramer yapısının kullanılması gerektiğinden şüpheliyim.” ifadesi dil bilgisinde, Ö27’nin “Cümledeki kelimelerin dizilişi Sırpçaya göre tamamen farklıdır. Bu nedenle Türkçe düşünmek bana doğal gelmez.” şeklindeki ifadesi de söz diziminde yaşanan zorluğu ortaya koymaktadır. Ö9 ise bazen konuşmada kelime telaffuzlarında hata yaptığını ifade ederek telaffuz problemlerini ortaya koymaktadır. Genel olarak görüşler incelendiğinde Türkoloji bölümü öğrencilerinin yazma ve konuşma becerisini kullanırken en çok dil bilgisi ve imla kurallarında sorun yaşadığı, bunları söz dizimi ve telaffuz kaynaklı sorunların takip ettiği görülmektedir. Sorunların tek bir temada toplanmamasının nedeni olarak; araştırma grubunun homojen bir yapıya sahip olmaması ve bireysel farklılıklar, öğrencilerin ana dilleri ile Türkçenin farklı dil ailelerine mensup olması, öğrencilerin sınıf düzeylerinin farklı olması düşünülebilir.

Hiçbir temaya dâhil edilemeyen öğretici görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

“Kelime eksikliği, dil yapılarının karmaşıklığı, Türkçe ve Boşnakça dillerinde cümledeki farklı kelime konumları (Ö2).” “Konuşmaların bağlamını anlamakta ve doğru yazmakta zorlanıyorum, bu da yanlış anlaşılmalara ve uygunsuz yanıtlara yol açabiliyor. Konuşmalarda doğal ve ilgi çekici bir akış sağlamak ve yaratıcı ve özgün yazılı içerik üretmekte zorlanıyorum. Anlamli ve etkili metinler oluştururken engellerle karşılaşyorum (Ö5).” “Konuşma yaparken bazen heyecanlanıyorum, rezil olmam inşallah dediğim çok oluyor. Yazmada da sanırım noktalama işaretleri zor. Her dilde farklı özellikler var. Dil yapılarını kullanırken hata yaptığım oluyor. Türkçede çok ek var. Bu ekler bazen karışıyor (Ö7).” “Uzun cümleler kurmakta zorlanıyorum (Ö11).” “Kelime hazinesi geliştirmem gerektiğini bazen hissediyorum. Bunun dışında zorluk yaşamıyorum (Ö12).” “Söylemek ve yazmak istediğim karmaşık cümleleri kurmakta zorlanıyorum. Bu durum konunun eksik kalmasına sebep oluyor. Kelimeleri zaman zaman yerinde ve anlamına uygun kullanamıyorum. Sonuç paragrafını ifade etmekte zorlanıyorum. Konuyu tamamlayamıyorum. Aktarma cümleleri benim için çok zor oluyor (Ö20).” “Yazmada veya konuşmada dil bilgisi yapılarını kullanırken herhangi bir zorluk yaşamıyorum (Ö26).”

3.3.2. Akademik Bir Metni (Makale, Deneme, Rapor gibi) Okurken Yaşanılan Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Akademik bir metni (makale, deneme, rapor gibi) okurken ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur:

Tablo 7

Akademik Metin Okurken Yaşanılan Zorluklar

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Kelime Bilgisi Eksikliği	25	%78,1
Zorluk Yaşamayanlar	3	%9,4
Tema Dışı Görüşler	4	%12,5
TOPLAM	32	100

Tablo 7 incelendiğinde öğrenci görüşlerinin “Kelime Bilgisi Eksikliği” temasında yoğunlaştığı görülmüştür. 3 katılımcı akademik metin okurken zorluk yaşamadığını belirtmiş, 4 katılımcı ise tema dışı görüş bildirmiştir.

Görüşler incelendiğinde öğrencilerin akademik bir metni okurken bilinmeyen kelimeler ile karşılaştığında zorlandığı görülmektedir. Konuyla ilgili Ö6 kodlu katılımcı “Akademik metinleri analiz etme ve eleştirmekte zorlanıyorum. Ayrıca, uzun ve karmaşık cümlelerle veya ağır terimlerle karşılaştığımda anlamakta güçlük çekiyorum.” demektedir. Öğrencinin görüşü özellikle terim anlamlı kelimelerde yaşadıkları sorunu ortaya koymaktadır. Ö14 kodlu katılımcı akademik metinlerin dilinin ağır olması ve bilinmeyen kelimelerin bu metinlerde fazla olması nedeniyle zorlandıklarını, Ö16 ise akademik metinlerde bilimsel bir dil kullanıldığını, bilinmeyen kelime sayısının fazla olduğunu, bu durumun Türkçe öğrenenlere güçlükler yaşattığını belirtmektedir. Genel olarak görüşler değerlendirildiğinde Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik bir metni okurken kelime bilgisi eksikliği başta olmak üzere özellikle terimlerle karşılaştığında zorluk yaşadığı ifade edilebilir.

“Genel Anlamı Kavrama, Bilgileri Çözümleme, Gerçekleri Görüşlerden Ayırt Etme (Ö5)”, “Karmaşık cümleleri ve kelimeleri anlamakta çok zorlanıyorum. Kendi cümlelerimle özetlemekte çok zorlanıyorum. Genellikle metindeki cümlelerin aynılarını kullanmak zorunda kalıyorum. (Ö20).”, “Metnin konusuna ve kelime dağarcığına bağlıdır. Metin ne kadar basitse, okumada o kadar az zorluk yaşanır (Ö21).”, “Ana fikri hızlı bir şekilde çıkarmanın imkânsız olduğu devasa bileşik cümleler (Ö23).” şeklinde cevap veren katılımcıların görüşleri ise tema dışı olarak değerlendirilmiştir.

3.3.3. Dersi, Bir Metni veya Bilimsel Bir Sunumu Dinlerken/Takip Ederken Yaşanılan Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Dersi, bir metni veya bilimsel bir sunumu dinlerken/takip ederken ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 8’de sunulmuştur:

Tablo 8*Dersi, Bir Metni veya Bilimsel Bir Sunumu Dinlerken Yaşanan Zorluklar*

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Kelime Bilgisi Eksikliği	9	%28,2
Kelime Bilgisi Eksikliği ve Konuşma Hızı	8	%25,0
Konuşma Hızı	4	%12,5
Zorluk Yaşamayanlar	3	%9,4
Konunun İlgi Çekici Olmaması	2	%6,2
Odaklanma Sorunları	2	%6,2
Tema Dışı Görüş	4	%12,5
TOPLAM	32	100

Tablo 8'e göre öğrenci görüşleri "Kelime Bilgisi Eksikliği", "Kelime Bilgisi Eksikliği ve Konuşma Hızı", "Konuşma Hızı", "Konunun İlgi Çekici Olmaması" ve "Odaklanma Sorunları" temaları altında toplanmıştır. Katılımcılardan 3'ü zorluk yaşamadığını beyan etmiş, 4 katılımcı ise tema dışı görüş bildirmiştir.

Görüşler incelendiğinde öğrencilerin dersi, bilimsel bir metni veya sunumu dinlerken bilinmeyen kelimelerin fazla ve konuşmaların hızlı olması durumunda daha çok sorun yaşadığı anlaşılmaktadır. Bu konuda Ö11, özel terimleri duyduğunda veya hızlı konuşmaları dinlemek zorunda kaldığında zorluk yaşadığını ifade etmiştir. Ö8 Türkçenin hızlı konuşulduğunu, Ö4 ise hızlı konuşan ve telaffuzu düzgün olmayan kişilerin dikkatini dağıttığını bundan dolayı odaklanamadığını ve anlama problemleri yaşadığını belirtmektedir.

Zorluk yaşamadığını belirten Ö17, buna sebep olarak derslerde yerel dil kullanılmasını göstermektedir. Ö13, bazen konuların ilgi çekici olmadığını bundan dolayı sıkıldığını, odaklanmada sorun yaşadığını, Ö20 ise anlamadığı karmaşık cümleler ve kelimelerden dolayı odaklanmada sorun yaşadığını ifade etmektedir.

Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, Türkoloji bölümü öğrencilerinin dersi, bilimsel bir metni veya sunumu dinlerken farklı sebeplerden dolayı sorunlar yaşadığı ifade edilebilir. Sorunların; öğrencilerin yurt dışında Türkçeyle daha az karşılaşmasından, kelime öğrenimindeki ve öğretimindeki problemlerden ve öğrencilerin dinleme tekniklerini bilmemesinden kaynaklandığı ifade edilebilir.

Tema dışı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

"Tek tek kelimeleri ve ifadeleri anlıyorum, ancak kafamdaki tüm düşünceleri bir araya getiremiyorum (Ö23).", "Bazı konular benim için zor olabiliyor, bu da materyali anlamamı zorlaştırıyor (Ö24).", "Türkçe cümleler daha uzun olma eğilimindedir. Türkçede bir cümlede kelimelerin dizilişi çok farklı olduğundan ve fiil cümle sonunda bulunduğundan bazen dikkat sorunu yaşıyorum ve fiile gelene kadar ondan önce söylenen her şeyi unutuyorum (Ö27)", "Konu biraz zor olduğu için anlama oranı biraz düşer ondan dolayı metin biraz sıkıcı hâle gelir (Ö30)."

3.3.4. Bilimsel Bir Tartışma veya Sunumda Yaşanılan Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Bilimsel bir tartışma vb. bir amaçla konuşurken veya bir konuda sunum yaparken ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur:

Tablo 9

Bilimsel Bir Tartışma vb. Bir Amaçla Konuşurken veya Bir Konuda Sunum Yaparken Yaşanılan Zorluklar

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Psikolojik ve Kişisel Zorluklar	9	%28,2
Kelime Bilgisi Eksikliği	7	%21,9
Üretim Sürecinde Zorluk	5	%15,6
Zorluk Yaşamayanlar	3	%9,4
Psikolojik Engeller ve Kelime Bilgisi Eksikliğinden Kaynaklanan Zorluklar	2	%6,2
Görüş Belirtmeyen	1	%3,1
Tema Dışı Görüş	5	%15,6
TOPLAM	32	100

Tablo 9 incelendiğinde öğrenci görüşlerinin “Psikolojik ve Kişisel Zorluklar”, “Kelime Bilgisi Eksikliği”, “Üretim Sürecinde Zorluk” ve “Psikolojik Engeller ve Kelime Bilgisi Eksikliğinden Kaynaklanan Zorluklar” temalarının altında toplandığı görülmektedir. Katılımcılardan 3’ü süreçte zorluk yaşamadıklarını ifade etmiştir. Katılımcılardan 1’i görüşünü beyan etmemiş, 5 katılımcı ise tema dışı görüş bildirmiştir.

Görüşler incelendiğinde, bilimsel bir tartışma vb. bir amaçla konuşurken veya bir konuda sunum yaparken öğrencilerin psikolojik ve kişisel açılardan zorlandıkları, psikolojik engellerinin olduğu, bilinmeyen kelimelerden dolayı strese girdikleri, üretim sürecinde düşünceleri organize etmede sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Bu konuda Ö7’nin “Heyecanımı kontrol etmekte zorlanıyorum. Bazen aklımdakiler uçup gidiyor. Konuya nasıl başlamalıyım nasıl bitirmeliyim diye çok düşünüyorum.” şeklindeki görüşleri yaşanan psikolojik durumları ortaya koymaktadır. Ö17, “bazen kelimeleri bilmiyorum, ama bir şekilde anlatmaya çalışıyorum. Üniversitede hiç bilimsel bir tartışma vb. yok.” şeklinde düşüncelerini dile getirirken, Ö19, konuyu bir bütünlük içinde sunmakta zorlandığını, kaynaklardan edindiği bilgileri organize etmede sorun yaşadığını ifade etmektedir. Ö8 ise hazırlıklı konuşmalar yaparken sorun yaşamadığını ancak bilimsel amaçla konuşurken bilmediği sorular sorulduğunda nasıl cevap vereceğini ve hangi kelimeleri kullanacağını bilmediğinden tedirginlik yaşadığını belirtmiştir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde Türkoloji bölümü öğrencilerinin bilimsel bir tartışma vb. bir amaçla konuşurken veya bir konuda sunum yaparken farklı sebeplerden dolayı sorunlar yaşadığı ifade edilebilir. Görüşler, öğrencilerin Türkçeye tam anlamıyla hâkim olamamalarından dolayı düşüncelerini organize etmede, kelime hazineleri yeterli olmadığı için de doğru kelimeleri bulmada sorun yaşadığını göstermektedir.

Tema dışı görüş bildiren katılımcılardan Ö2 sunumlar sırasında hazırladığı metne fazla bağlı kaldığı için doğaçlama yapamadığını; Ö6 konuşurken veya bir konuda sunum yaparken en

çok dil engelleriyle karşılaştığını, dil bilgisi ve anlam açısından hatasız cümleler kurmakta zorlandığını, kelime dağarcığının zaman zaman yeterli gelmediğini, ayrıca yanlış bilgi aktarmaktan ve telaffuzdan dolayı dinleyicilerin ilgi ve dikkatlerini sürdürmemekten endişe duyduğunu bildirmiştir. Ö11 kodlu katılımcı uzun cümleler kurması gerektiği zaman zorlandığını, Ö24 Türkçe bir sunum yapacaksa hazırlanmak için çok fazla zamana ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Ö27 kodlu katılımcının görüşü ise şu şekildedir:

“Kısa sürede kendimi ifade edemem. Düşünceler önce ana dilimde gelir, sonra onları tercüme etmem gerekir. Beynim çok hızlı çalışıyor ve bu da doğal olarak düşüncelerim hızla birikmesine neden olur. Türkçede cümle kurmak vakit ister. Bir anda cümle kurmam gerektiğinde hata yapmamak için aklımdaki düşünceleri daha kısa tutarım hatta düşüncelerimin çoğunu söylemem çünkü onları aklımda olduğu gibi ifade edemeyeceğimin farkındayım. Kurduğum cümleler bozuk olduğu zaman çok rahatsız olurum; rahatsız olduğumda strese ve paniğe girerim ve daha çok hata yaparım. Böylece bir kısır döngü oluşur.”

3.3.5. Akademik veya Teknik Bir Metin Üretmek Gerektiğinde Yaşanılan Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Akademik veya teknik bir metin üretmeniz gerektiğinde ne tür zorluklar yaşıyorsunuz/zorlandığınız konular nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 10’da sunulmuştur:

Tablo 10

Akademik Metin Üretiminde Yaşanan Zorluklar

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Akademik Kelime ve Kelime Bilgisi Eksikliği	13	%40,6
Yazma Sürecinde Yaşanan Zorluklar	9	%28,2
Dil Bilgisi	4	%12,5
Görüş Belirtmeyen	1	%3,1
Tema Dışı Görüş	5	%15,6
TOPLAM	32	100

Tablo 10 incelendiğinde öğrenci görüşlerinin “Akademik Kelime ve Kelime Bilgisi Eksikliği”, “Yazma Sürecinde Yaşanan Zorluklar” ve “Dil Bilgisi” temaları altında toplandığı görülmektedir. Katılımcılardan 1’i soruda görüşünü beyan etmemiş, 5 katılımcı ise tema dışı görüş bildirmiştir.

Görüşler incelendiğinde, Türkoloji bölümü öğrencilerinin metin üretme sürecinde akademik kelime ve kelime bilgisi eksikliğinden, dil bilgisine hâkim olamamalarından ve yazma sürecinin kendine has zorluğundan kaynaklanan sorunlar yaşadığı ortaya çıkmıştır. Akademik kelime ve kelime bilgisi eksikliği olduğunu düşünen öğrencilerden Ö1 akademik Türkçeye uygun kavramlar ve cümleler bulmakta zorlandığını, Ö2 konuşma dilini akademik dilden ayırt edemediğini, Ö10 doğru kelimeleri ve ifadeleri bulmakta zorlandığını, Ö11 bilmediği kelimelerin kendisini zorladığını, Ö12 ise yeterli kelime hazinesine sahip olmadığını bildirmiştir. Ö7 kodlu katılımcı yöntemi belirlemenin ve taslağı hazırlamanın zor olduğunu, konuya nereden nasıl başlaması gerektiğini bilmediğini, bundan dolayı hocalarının desteğine

ihtiyaç duyduğunu belirterek yazma sürecinin zorluğunu ve bu konuda yönlendirmenin olması gerektiğini bildirmiştir. Ö8 ise “Bazı dil bilgisi kurallarını farkında olmadan gözden kaçırıyorum. Özellikle edilgen ve ettirgen yapılar, “-dığında, -dığı sırada, -acağında” gibi bağlaçları kullanırken zorluklar yaşıyorum” diyerek dil bilgisinde yaşadığı sorunları belirtmiştir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde Türkoloji bölümü öğrencilerinin metin üretme sürecinde farklı sebeplerden dolayı sorunlar yaşadığı ifade edilebilir. Elde edilen görüşlerden hareketle öğrencilerin, akademik yazmaya yönelik özel bir eğitim almamaları, akademik kelime öğreniminde ve öğretiminde sorunlar yaşamaları nedeniyle zorlandıkları ifade edilebilir.

Tema dışı görüş bildiren katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Herhangi ciddi bir sorun yaşadığımı hatırlamıyorum (Ö3).”, “Genelde günlük konuşma dilini sık kullandığım için resmî bir dil kullanmak biraz zor geliyor ve gereğinden fazla zaman alıyor (Ö15).”, “Bilimsel bir metin yazmadan önce Rusça yazmam gerekiyor, yazdıktan sonra zor terimleri Türkçeye çevirmem gerekiyor (Ö24).”, “Cümle kurmakta zorlanıyorum, kendimi ifade etmekte de zorlanıyorum (Ö31).”, “Kurallara uymakta zorlanıyorum ve bazen kastettiğim fikri aktarmaya yetmeyen cümleler kullanıyorum. Bu tür zorluklar yaşıyorum (Ö32).”

3.3.6. Okunan, Dinlenen Bir Metin veya Konuşmada Mesajları, Önemli Kelimeleri Anlama Noktasında Yaşanılan Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğrencilere “Okuduğunuz, dinlediğiniz bir metin veya konuşmada mesajları, önemli kelimeleri anlama noktasında yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur:

Tablo 11

Öğrencilerin Akademik Bir Metni Anlama Yeterliklerine Yönelik Görüşleri

Tema	Kişi Sayısı	Yüzde
Yeterli	21	%65,6
Kısmen Yeterli	6	%18,8
Yetersiz	4	%12,5
Tema Dışı Görüş	1	%3,1
TOPLAM	32	100

Katılımcılardan 21’i okudukları/dinledikleri bir metni anlama noktasında dil düzeylerinin yeterli olduğunu düşünmektedir. Katılımcılardan 6’sı dil düzeylerinin kısmen yeterli olduğunu, 4’ü ise yetersiz kaldığını belirtmiştir. Katılımcılardan 1’i ise tema dışı görüş bildirmiştir.

Görüşler incelendiğinde, okuduğu/dinlediği bir metin veya konuşmadaki mesajları, önemli kelimeleri anlamada Türkoloji bölümü öğrencilerinin büyük bir bölümünün, kendilerini yeterli gördüğü sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerden elde edilen verilerden hareketle onların okuduğu/dinlediği bir metin veya konuşmada mesajları, önemli kelimeleri anlama

noktasında daha az sorun yaşadığı ifade edilebilir. Kısmen yetersiz olduğunu düşünenler, karmaşık veya teknik terimleri kavrama soru yaşadığını ifade etmekte, yetersiz olduğunu düşünenler ise bilmedikleri kelimelerin fazla olmasından dolayı metindeki önemli noktaların anlaşılmasının zorlaştığını belirtmektedir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde Türkoloji bölümü öğrencileri her ne kadar yeterli olduklarını ifade etse de öğrencilerin farklı sebeplerden ötürü sorun yaşadıkları görülmektedir.

Ö10 kodlu katılımcı akademik bir metni anlamada konunun ne olduğunu önemli olduğunu, konuya bağlı olarak kendisini yeterli veya yetersiz görebildiğini belirtmiştir. Ö5 kodlu katılımcı genel olarak metin ve konuşmalardaki mesajları ve anahtar kelimeleri anlamada oldukça iyi olduğunu düşünmekte, Ö8 ise önemli kelimeleri anladığını, bununla birlikte zaman zaman anlamadığı kelimelerle de karşılaşabildiğini, böyle durumlarda cümlenin bağlamından anlamı yakaladığını ifade etmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma kapsamında yurt dışındaki Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik Türkçe ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcılara en çok kullandıkları dil becerileri, kullanım sıklıkları, dili hangi akademi amaçlarla kullandıkları, süreçte dil becerilerini kullanmada ne tür zorluklarla karşılaştıkları sorulmuştur.

Katılımcıların akademik amaçlar için en çok kullandıkları dil becerilerinde bireysel farklılıklar ortaya çıkmıştır. Buna göre bazı öğrenciler okuma ve dinlemeye ihtiyaç duyduğunu belirtirken bazıları yazma ve okumaya ihtiyacı olduğunu ifade etmiştir. Bu sebeple görüşlerde bir ya da birkaç beceri alanına yönelik bir yığılma olmamıştır. Bu durumun, öğrencilerin becerilere duyduğu ihtiyaçların farklılaşmasından, sınıf ve ülke farklılıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Görüşler arasındaki fark çok olmamakla birlikte okuma ve dinlemeye ihtiyaç duyanlar bu becerilerin derslerde çok kullanıldığını belirtmektedir. Buna sebep olarak Türkoloji bölümlerinde okuma ve dinleme becerilerinin derslerde daha fazla kullanılması görülmektedir. Demir'in (2017) çalışmasında da uluslararası öğrencilerin en çok kullandıkları becerilerin okuma ve dinleme olduğu ifade edilmektedir. Ö4 kodlu katılımcı yabancı dil öğretiminde dinleme, konuşma, yazma ve okuma becerilerinin her birinin bir diğeri üzerinde etkiye sahip olduğunu, bunları birbirlerini tamamlayan bir bütün olarak algıladığını, bu sebeple hepsine ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Ö4'ün de ifade ettiği gibi dil öğretiminde beceriler bir bütündür. Öncelikler değişse de her bir becerinin dil öğretim sürecinde geliştirilmesi gerekir. Elde edilen sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, kullanım sıklığı farklı olmakla birlikte, Türkoloji bölümü öğrencilerinin bütün becerilere ihtiyaç duyduğu, ihtiyaçların dil kullanımlarını etkilediği söylenebilir.

Dil becerilerinin kullanım sıklığıyla ilgili katılımcı görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin dil becerilerini sıklıkla eğitim ve sosyal amaçlı kullandığı görülmektedir. Ö19'un "Çok sık kullanıyorum, diyebilirim. Derslerde dinleme ve konuşma becerimi aktif kullanırken ders dışı zamanlarda okuma ve yazma becerilerini gerektiren etkinlikler gerçekleştiriyorum." şeklinde görüşlerini belirtmesi eğitim amaçlı dil kullanımını desteklemektedir. Becerilerin kullanım sıklığı farklılık göstermekle birlikte Türkçeyi kullanma imkânı Türkiye'deki

uluslararası öğrencilere göre daha sınırlı olan katılımcıların akademik dil becerilerini araştırmalarında ve derslerde sıklıkla kullandıklarını ifade etmesi önemli bir sonuçtur. Bu sonuç öğrencilerin bir şekilde ders dışında da Türkçeyi kullanmaya çalıştıklarının göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışma grubundaki öğrencilerden en çok kullandıkları dil becerisinden en aza doğru bir sıralama yapması istenmiş, fakat bireysel farklılıklar nedeniyle bulgular bir ya da birkaç beceri üzerine yoğunlaşmamıştır. Bu durumun, öğrencilerin dil becerilerini kullanımından, becerilere olan ihtiyaçlarının farklılaşmasından, sınıf düzeylerinden ve ülke farklılıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Genel olarak görüşler değerlendirildiğinde, ilk sıraya daha çok okuma ve dinleme becerilerinin yazıldığı görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin derslerde daha çok anlama becerilerini kullandığını göstermektedir. Demir (2017) çalışmasında uluslararası öğrencilerin en çok kullandıkları becerinin dinleme olduğunu, ikinci sırada ise okumanın yer aldığını ifade etmektedir. Christison ve Krahnke (1986) de ABD’de okuyan uluslararası öğrencilere yönelik yaptığı çalışmada öğrencilerin en sık dinleme becerisini kullandıklarını tespit etmiştir.

Çalışma grubundaki öğrencilerden dil becerilerini hangi akademik amaçlarla kullandıklarını belirtmeleri istenmiştir. Görüşler incelendiğinde, öğrencilerin Türkçeyi akademik, eğitimsel ve bilgi edinmeye yönelik amaçlarla kullandığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç Türkoloji bölümü öğrencilerinin dil becerilerini sıklıkla eğitim ve sosyal amaçlı kullandıkları sonucunu desteklemektedir. Araştırma sonuçları öğrencilerin akademik dil becerilerini dersi dinlerken, araştırma ve sunum yaparken, bir metni okurken/dinlerken, yazma çalışması yaparken, makale yazarken, sınav sorularını cevaplarırken, dersin hocasıyla iletişim kurarken ve onları dinlerken, bilimsel bir toplantıda iletişim kurarken aktif olarak kullandıklarını göstermektedir. Demir (2017) çalışmasında uluslararası öğrencilere dört temel dil becerisini ne tür akademik etkinliklerde kullandıklarını sormuş, öğrenciler de kendilerine sunulan yirmi etkinliğin hepsini kullandıklarını ifade etmiştir. Buna göre öğrenciler ders kitabı okumayı, dersi dinlerken not tutmayı, sınıfta dersle ilgili sorular sormayı ve dersi dinlemeyi en önemli etkinlikler olarak görmektedir. Bu sonuçlar mevcut araştırmada elde edilen sonuçlarla kıyaslandığında benzer sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir.

Çalışma grubundaki öğrencilerden dil becerilerini kullanırken yaşadıkları zorlukları belirtmeleri istenmiştir. Görüşler incelendiğinde öğrencilerin yazma ve konuşma becerisini kullanırken dil bilgisi ve imla kurallarında, söz diziminde ve telaffuzda sorun yaşadıkları görülmüştür. Bu sonuçlar Demir (2017) ve Konyar’ın (2019) çalışmalarındaki sonuçlarla örtüşmektedir. Araştırmacılara göre öğrenciler söz diziminde, imla ve noktalamada sorun yaşamaktadır. Seyedi’nin (2019) araştırmasında da öğrencilerin dil bilgisi kullanımında zorlandığı belirtilmekte, buna sebep olarak öğrencilerin ana dilleri ile Türkçenin farklı dil sistemlerine sahip olması gösterilmektedir. Özkan ve Başkan (2020) ise öğrencilerin Türkçe imla ve dil bilgisi kurallarına hâkim olamadığından dolayı sorunlar yaşadığını belirtmektedir. Ercan ve Akpınar’a (2017) göre B2 ve C1 seviyesindeki uluslararası öğrenciler yazılı anlatımda en çok dil bilgisi ve cümle yapısında zorlanmaktadır. Tüm bu sonuçlar mevcut araştırmanın sonuçlarıyla karşılaştırıldığında Türkoloji bölümü öğrencilerinin de benzer

sorunlara sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar Türkoloji bölümlerinde dil bilgi öğretimi başta olmak üzere akademik yazma ve konuşma öğretiminde sorunlar olduğunu göstermektedir.

Çalışma grubundaki öğrencilerden akademik bir metni okurken ne tür zorluklar yaşadıklarını belirtmeleri istenmiştir. Görüşler incelendiğinde, öğrencilerin akademik bir metni okurken bilmediği kelimeler ile karşılaştığında sorun yaşadığı görülmüştür. Ayrıca metinlerde Arapça kökenli veya eski Türkçe kelimelerin bulunması, akademik metinlerde cümlelerin daha uzun olması gibi durumlarda öğrenciler okuma becerisinde daha fazla güçlük çekmektedir. “Akademik okuma bilgi edinmek amacıyla yapılan ve buna bağlı olarak gerekçelendirmeli bir şekilde oluşturulan metin yapısının çözümlendiği okuma türüdür” (Tüfekçioğlu, 2021, s. 51). Bu sebeple akademik okuma ileri düzeyde kelime bilgisi ve dil bilgisi hâkimiyeti gerektirmektedir. Araştırma sonuçları öğrencilerin terim anlamlı kelimelerde sorun yaşadığını göstermektedir. Bu da katılımcıların akademik kelime öğreniminde problemler yaşadığına işaret etmektedir. Demir’in (2017) çalışmasında da uluslararası öğrencilerin okuma becerisini kullanırken zorlandıkları ve bu zorluğun da daha çok bölümleriyle ilgili metinlerdeki terimleri anlayamamaktan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Başka araştırma sonuçları da (Evans ve Green, 2007; Phakiti ve Li, 2011; Yahşi-Cevher ve Güngör, 2015; Konyar, 2019) öğrencilerin terimleri anlamada zorluk çektiğini göstermektedir. Tüm bu sonuçlar mevcut araştırmanın sonuçlarıyla karşılaştırıldığında sonuçların örtüştüğü görülmektedir.

Çalışma grubundaki öğrencilerden dersi, bilimsel bir metni veya bir sunumu dinlerken ne tür zorluklar yaşadıklarını belirtmeleri istenmiştir. Görüşler incelendiğinde, öğrencilerin bilmedikleri kelimelerin fazla olduğu ve konuşma hızının yüksek olduğu durumlarda daha çok sorun yaşadıkları görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin akademik kelime öğreniminde de sorunlar olduğu ifade edilebilir. Öğrencilerin hızlı konuşmaları anlayamaması dikkate değer bir veridir. Bu soruna öğrencilerin yurt dışında olmaları sebebiyle Türkçeye daha az maruz kalmalarının neden olduğu düşünülmektedir. Demir (2017) ve Hasırcı-Aksoy (2021) uluslararası öğrencilerin bilinmeyen kelimelerle karşılaştığında ve öğretim elemanları hızlı konuştuğunda zorluk yaşadığını ifade etmekte, Özkan ve Başkan (2020) ise ek olarak öğrencilerin dersi hızlı bir şekilde anlatmalarının öğrencilerin sorun yaşamasına neden olduğunu belirtmektedir. Birbirini destekleyen araştırma sonuçları mevcut araştırma sonuçları ile karşılaştırıldığında benzerliklerin olduğu görülmektedir. Türkoloji bölümü öğrencileri için de bilinmeyen kelimeler ve öğretim elemanlarının hızlı konuşması dinleme becerisinde sorunlar yaşamalarına neden olmaktadır.

Çalışma grubundaki öğrencilerden bilimsel bir tartışma vb. bir amaçla konuşurken veya bir konuda sunum yaparken ne tür zorluklar yaşadıklarını belirtmeleri istenmiştir. Görüşler incelendiğinde öğrencilerin bu süreçte psikolojik ve kişisel açıdan zorlandığı, psikolojik engellerinin olduğu, bilinmeyen kelimelerden dolayı stres yaşadığı, üretim sürecinde düşüncelerini organize etmede sorunlar yaşadığı görülmektedir. Yaşanan sorunlar değerlendirildiğinde konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik daha çok etkinliğe ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Çünkü öğrenciler, bir sunum yapmak durumunda kaldığında stres yaşamakta, kendilerini baskı altında hissetmektedir. Öğrencilerin konuşma becerisinde

yaşadıkları sorunlar için psikolojik faktörleri göstermesi, bu süreçte zorlanmaları ve stres yaşamaları, Demir'in (2017) araştırmasındaki sonuçlarla örtüşmektedir. Demir'in (2017)'in çalışmasında da öğrencilerin en çok konuşmaktan çekindiği vurgulanmaktadır. Ö7'nin heyecanını kontrol etmekte zorlandığını, konuya nasıl başlayıp bitireceğini bilmediğini ve aklındakilerin uçup gittiğini ifade etmesi yaşadığı psikolojik durumu dolayısıyla kaygıyı göstermesi açısından önemlidir. Bu konuda Konyar (2019) uluslararası öğrencilerin dil yetersizliklerinden dolayı motivasyon eksikliği ve hata yapma kaygısı taşıdıklarını ifade ederken Bilgili (2023) ise mühendislik bölümündeki uluslararası öğrencilerin kendilerini doğru bir şekilde ifade edemeyeceklerini ve olumsuz izlenim yaratacaklarını düşündüklerinden dolayı kaygılandıklarını belirtmektedir. Tüm bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde mevcut çalışmanın sonuçlarının alanda yapılan farklı çalışmaların sonuçlarıyla örtüştüğü görülmektedir.

Çalışma grubundaki öğrencilerden akademik veya teknik bir metin üretmeleri gerektiğinde ne tür zorluklar yaşadıklarını ifade etmeleri istenmiştir. Görüşler incelendiğinde, öğrencilerin akademik kelime ve kelime bilgisi eksikliğinden, dil bilgisine hâkim olamamalarından ve yazma sürecinin aşamalarını bilmemelerinden kaynaklı sorunlar yaşadığı görülmektedir. Öğrenciler, bir metin üretmek durumunda kaldığında konuya uygun akademik ve teknik kelimeleri bulmakta ve uygun dil bilgisi yapılarını kullanmakta zorlanmaktadır. Bilgili (2023, s. 163) çalışmasında uluslararası mühendislik bölümü öğrencilerinin yaşadığı sorunların temelinde alan terminolojisine hâkim olmama ve dil bilgisi yapılarını uygun bir şekilde kullanamamanın olduğunu ifade etmektedir. Yazma becerisi karmaşık süreçleri içermesi nedeniyle zor gelişen bir beceridir. Bundan dolayı öğrenciler bu beceride oldukça zorlanmaktadır. Hyland (1997) ve Burke (1996) yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin en çok yazma becerisinde zorlandıklarını tespit etmiştir (Akt., Demir, 2017, s. 208). Türkoloji bölümü öğrencilerinin ifadeleri dikkate alındığında öğrencilerin akademik yazma becerisinde zorlandığı, akademik yazma eğitimi almadığı, kelime öğreniminde sorunları olduğu görülmektedir.

Çalışma grubundaki öğrencilerden okuduğu/dinlediği bir metin veya konuşmada mesajları, önemli kelimeleri anlama noktasında yeterli olup olmadıklarını belirtmeleri istenmiştir. Görüşler incelendiğinde, okuduğu/dinlediği bir metin veya konuşmadaki mesajları, önemli kelimeleri anlama noktasında öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kendini yeterli görmektedir. Öğrencilerden elde edilen verilerden hareketle onların okuduğu/dinlediği bir metin veya konuşmada mesajları, önemli kelimeleri anlama noktasında daha az zorlandığı söylenebilir. Kısmen yetersiz olduğunu düşünenler karmaşık veya teknik terimleri kavrama sorunu yaşadığını, yetersiz olduğunu ifade edenler ise bilinmeyen kelimelerin fazla olmasından dolayı metindeki önemli noktaların anlaşılmasının zorlaştığını belirtmektedir. Öğrencilerin bu ifadeleri önceki araştırma sorularındaki yanıtlarını desteklemektedir. Çünkü öğrenciler konuşma, yazma, dinleme ve okumada akademik ve teknik kelimelerde sorun yaşadığını belirtmiştir.

Elde edilen bulgular, yurt dışındaki Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik Türkçe kullanımında farklı becerilere duydukları ihtiyacın bireysel, sınıfsal ve çevresel faktörlere

bağlı olarak değiştiğini göstermektedir. Bu doğrultuda, öğrencilerin akademik dil becerilerini geliştirmelerine yönelik destekleyici çalışmaların planlanması önem arz etmektedir. Dil becerilerinin etkili bir şekilde geliştirilmesi için hem ders içi hem de ders dışı uygulamalara yönelik çeşitli öneriler sunulabilir. Aşağıda, bu doğrultuda öğrencilerin akademik Türkçe becerilerini güçlendirmeye yönelik bazı öneriler sıralanmıştır:

1. Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik dil becerilerine duydukları ihtiyaçtan hareketle bölümdeki dersler akademik dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik planlanabilir, bu yönde etkinlikler geliştirilebilir.
2. Türkoloji bölümü öğrencilerinin Türkçeyi ders dışında da kullanımını teşvik edecek etkinlikler düzenlenebilir, bu doğrultuda planlamalar yapılabilir.
3. Türkoloji bölümü öğrencilerinin ihtiyaçlarından hareketle bölüm derslerinde okuma ve dinleme becerilerinin yanı sıra konuşma ve yazma becerilerinin de kullanılması, buna yönelik etkinliklerin geliştirilmesi öğrencilerin akademik dildeki gelişimi için önemli bir uygulama olacaktır.
4. Türkoloji bölümü öğrencilerinin ihtiyaçlarının farklılaşmasından hareketle ülkelerde yapılacak ihtiyaç analizi çalışmalarıyla öğrencilerin sorunlarına çözüm bulunabilir, öğretim faaliyetleri elde edilecek verilere göre planlanabilir. Bu sayede daha etkili bir akademik Türkçe öğretimi yapılabilir.
5. Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik dil becerilerinde, kelime bilgisi eksikliği başta olmak üzere özellikle terim anlamlı kelimelerde yaşadığı sorunlardan hareketle terim anlamlı akademik kelime öğretimi yapılabilir.
6. Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik okuma, dinleme, yazma ve konuşmada yaşadığı sorunlardan hareketle bölümlerde müstakil olarak bu becerilere yönelik dersler verilebilir, öğrencilerin becerilerini geliştirecek etkinlikler organize edilebilir.
7. Görüşme formlarından elde edilen sonuçlar genel anlamda değerlendirildiğinde, Türkoloji bölümü öğrencilerinin akademik Türkçe derslerine ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçtan hareketle Türkoloji bölümlerine özel ihtiyaç analizi çalışmalarının yapılması, programların güncellenerek öğrencileri akademik dil becerilerinde daha yetkin bir hâle getirilmesi, yaşadıkları sorunları azaltmak için genel Türkçe derslerinin yanında akademik Türkçe derslerinin de programlara dâhil edilmesi gerekmektedir.

Kaynakça

- Adıyaman, H., Çangal, Ö. ve Yazıcı, M., H. (2016). Kazakistan'da Türkçe öğrenen öğrencilerin dil ihtiyaç analizi: Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi örneği. İ. Güleç ve B. İnce (Ed.), *1st International Symposium of Teaching Turkish as a Foreign Language* içinde (s. 79- 90). Peterlang GmbH.
- Altunkaya, H. (2021). Yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretmek: Sorunlar ve çözüm önerileri [Özel Sayı]. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 1-33.
- Aydın, Y. (2014). *Erasmus yoğun dil kurslarında Türkçe öğrenen yabancılara yönelik bir ihtiyaç analizi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Bilgili, N. (2023). *Uluslararası mühendislik öğrencileri için akademik Türkçe öğretim programı tasarısı*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Boylu, E. ve Çangal, Ö. (2014). Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: İran örneği, *International Journal of Language Academy*, 2(4), 127-151.
- Brown, J. D. (1995). *The elements of language curriculum: A systematic approach to program development*. Heinle & Heinle.
- Burke, E., & Wyatt-Smith, C. (1996). Academic and Non-academic Difficulties: Perceptions of Graduate Non-English Speaking Background Students. *TESL-EJ*, 2(1).
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri (18.Baskı)*. Pegem Akademi.
- Christison, M. A., & Krahnke, K. J. (1986). Student perceptions of academic language study. *TESOL Quarterly*, 20(1), 61-81.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri* (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Siyasal Yayın Dağıtım.
- Cummins, J. (2000). *Language, power, and pedagogy: Bilingual children in the crossfire*. Multilingual Matters.
- Çalışkan, N. ve Çangal, Ö. (2013). Yabancılara türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: Bosna-Hersek örneği, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 310-334.
- Çangal, Ö. (2020). Dil ihtiyaç analizi çalışmaları ve göçmenlerin Türkçe öğrenme gereksinimleri. U. Başar ve B. Tüfekçioğlu (Ed.). *Göçmenlere Türkçe Öğretimi* içinde (s. 67-91). Nobel Yayınları.
- Çelik, H. (2018). *Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde kültürel ihtiyaç analizi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Demir, D. (2017). *Uluslararası öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaçları* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

- Demirli, C. (2007). *E-portfolio öğretim sürecinin öğrenenlerin tutumları ve alguları üzerine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Dilek, İ. (2021). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe destek dersleri (I sosyal bilimler)*. Liman.
- Dolmacı, M. (2015). *Akademik Türkçe kelime bilgisi üzerine bir derlem çalışması: yabancı dil olarak Türkçe öğretimine dair çıkarımlar* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Duran, T. ve Çangal, Ö. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: Sırbistan örneği. *I. Uluslararası Balkanlarda Türkçe Öğretimi ve Türkoloji Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde (s. 64-88). UNYT Press.
- Durmuş, M. ve Kocaman-Gürata, E. (2020). Özel amaçlı yabancı/ikinci dil öğretimi kapsamında akademik amaçlı Türkçenin yeri. B. Tüfekçioğlu (Ed.), *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi-kuram ve uygulama* içinde (s. 41-68). Pegem Akademi.
- Durmuş, M., & Kocaman Gürata, E. (Ed.). (2024). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe dil becerileri*. Ankara: Blackswan.
- Ekmekçi, V. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde akademik okuryazarlık öğretimine yönelik bir eylem araştırması* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Enterieva, M. ve Sezgin, F. (2016). Türki Cumhuriyetlerden Türkiye'ye gelen yükseköğretim öğrencilerinin akademik ve sosyal beklentilerinin karşılanma düzeyi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1), 102-115.
- Ercan, A. N. ve Akpınar, Ş. (2017). Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin yazılı anlatımlarına ilişkin görüşleri. *International journal of languages' education and teaching*, 5(4), 17-30.
- Evans, S. ve Green, C. (2007). Why EAP is necessary: A survey of Hong Kong tertiary students. *Journal of English for Academic Purposes*, 6, 3-17.
- Graves, K. (2000). *Designing language course: a guide for teachers*. Heinle&Heinle.
- Hasırcı-Aksoy, S. (2021). Lisansüstü öğrenim gören yabancı öğrencilerin akademik Türkçe özyeterliklerine ilişkin görüşleri. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(35), 1707-1728.
- Hesse-Biber, S. N. ve Leavy, P. (2010). *The practice of qualitative research*. Sage.
- Hyland, K. (1997). Is EAP necessary? A survey of Hong Kong undergraduates. *Asian Journal of English Language Teaching*, 7, 77-99.
- Johns, A. (1991). English for specific purposes: Its history and contribution. *Teaching English as a second or foreign language*, 2, 67-77.
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2014). *Eğitim araştırmaları: nicel, nitel ve karma yaklaşımlar* S. B. Demir (Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.

- Karatay, H. (Ed.). (2019). *Akademik Türkçe*. Pegem Akademi.
- Kibar, E. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenen ihtiyaçlarının belirlenmesine ilişkin yapılan çalışmalar üzerine bir değerlendirme. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 180-191.
- Kocaman, A. ve Tekin, T. (1992). Söyleşi-Türkoloji üzerine. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 3, 5-9.
- Kocaman-Gürata, E., Durmuş, M., & Koyuncu, İ. (Ed.). (2024). *Yabancılarla özel amaçlı Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel.
- Konyar, M. (2019). *Uluslararası öğrencilerin akademik Türkçe ihtiyaç analizi ve örnek ders içeriği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Moralı, G., Halitoğlu, V., Gökdoğan, E. ve Acar-Çimen, Y. (Ed.). (2018a). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe (sosyal bilimler)*. Can Ofset.
- Moralı, G., Halitoğlu, V., Acar-Çimen, Y. ve Gökdoğan, E. (Ed.). (2018b). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe (fen bilimleri)*. Can Ofset.
- Moralı, G., Halitoğlu, V., Acar-Çimen, Y. ve Gökdoğan, E. (2018c). *Uluslararası öğrenciler için akademik Türkçe (sağlık bilimleri)*. Can Ofset.
- Özkan, E. ve Başkan, A. (2020). Akademik Türkçe derslerinde karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri. B. Tüfekçioğlu (Ed.), *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi -kuram ve uygulama* içinde (s. 463-470). Pegem Akademi.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Phakiti, A. ve Li, L. (2011). General academic difficulties and reading and writing difficulties among Asian ESL postgraduate students in TESOL at an Australian university. *RELC Journal*, 42(3), 227-264.
- Seyedi, G. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Şahin, A & Aktar, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türkiye dışında karşılaşılan sorunlar üzerine yapılan çalışmaların incelenmesi: Bir meta-sentez örneği. A. Şahin (Ed.), *Ana dili ve yabancı dil olarak Türkçe üzerine araştırmalar-* içinde (s. 175-220). Çanakkale: Paradigma.
- Şahin, M. ve Demirtaş, H. (2014). Üniversitelerde yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarı düzeyleri, yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Millî Eğitim Dergisi*, 44(204), 88-113.
- Temur, N. (Ed.). (2017). *Akademik Türkçe I*. Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Temur, N. ve Kurt, M. (Ed.). (2017). *Akademik Türkçe II (yazma)*. Gazi Üniversitesi.

- Tok, M. (2012). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı bir çalışma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Tok, M. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma ihtiyacı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(23), 1-25.
- Tüfekçioğlu, B. (2018a). *Yabancı dil olarak akademik Türkçe: Sosyal bilimlerde akademik ve teknik söz varlığı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Tüfekçioğlu, B. (2018b). *Yabancı dil olarak akademik Türkçe öğretiminde akademik sözcükler – sosyal bilimlerde derlem tabanlı bir çalışma*. Pegem Akademi.
- Tüfekçioğlu, B. (Ed.). (2020). *Akademik amaçlar için Türkçe öğretimi kuram ve uygulama*. Pegem Akademi.
- Tüfekçioğlu, B. (2021). Türkçeyi yabancı/ikinci dil olarak öğrenenler için akademik Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 45-62.
- Yahşi-Cevher, Ö. ve Güngör, C. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik Türkçenin önemine ilişkin uygulamalı bir araştırma: Türk dili öğretimi uygulama ve araştırma merkezi örneği. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 2267-2274.
- Yahşi-Cevher, Ö. ve Güngör, C. (2016). The importance of teaching academic Turkish in the teaching Turkish as a foreign language. *The Anthropologist*, 24(1), 309-318.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. Baskı)*. Seçkin.
- Yıldırım, F., Yılmaz, M. Y., Demirel, G., Boylu, E., Biçer, A. ve Saçkesen, A. (Ed.). (2018). *Akademik Türkçe 1 (sosyal bilimlerde)*. Kültür Sanat Basımevi.
- Yıldırım, F., Yılmaz, M. Y., Demirel, G., Boylu, E., Biçer, A. ve Saçkesen, A. (Ed.). (2019a). *Akademik Türkçe 2 (sosyal bilimlerde)*. Kültür Sanat Basımevi.
- Yıldırım, F., Yılmaz, M. Y., Demirel, G., Boylu, E., Biçer, A. ve Saçkesen, A. (Ed.). (2019b). *Akademik Türkçe 3 (fen ve sağlık bilimlerinde)*. Kültür Sanat Basımevi.
- Yılmaz, İ. (2017). Opinions of Turkish as a foreign language learners on academic Turkish. *Advances in Language and Literary Studies*, 8(2), 180-189.
- Yılmaz, F. ve Konyar, M. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğreniminde akademik Türkçe ihtiyaç analizi. *International Journal of Language Academy*, 5(17), 223-233.
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı. (2024). *Türkiye bursları*. Web: <https://ytb.gov.tr/daireler/uluslararasi-ogrenciler/turkiye-burslari> adresinden 5 Ekim 2024 tarihinde alınmıştır.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %60
2. yazar katkı oranı: %40

Çıkar Çatışması Beyanı:

Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Onayı:

Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Komisyonu, Tarih: 13.11.2023, Sayı: E.800373

Extended Abstract

Considering the development process of language teaching for academic purposes, a subset of language teaching for specific purposes, it is evident that most studies have focused on teaching English for academic purposes. Compared to teaching of academic Turkish, it can be said that academic English instruction, which began many years ago, is more advanced. Considering that one of the first studies related to academic Turkish was conducted by Mehmet Tok in 2012, it can be stated that, in the past 13 years, the number of studies has increased, and academic Turkish, as a relatively new field of research, has become an area of interest, debate, and examination by scholars. Particularly in recent years, the rise in the number of international students coming to Türkiye has accelerated studies on teaching of for academic purposes. In Türkiye, a significant number of international students are studying on scholarships given by Presidency for Turks Abroad and Related Communities (YTB), the Council of Higher Education (YOK), and the Presidency of Religious Affairs (DIB). According to current data, approximately 5,000 international students are supported every year under the Türkiye Scholarships program. Currently, 15,000 students benefit from these scholarships. The number of applications for Türkiye Scholarships has been increasing every year, and this number reached approximately 120,000 from 170 countries in 2024. Accordingly, numerous academic studies have been conducted and teaching materials have been prepared to address the needs and solve the problems of international students coming to Türkiye for education. These studies are still ongoing. Teaching Turkish for academic purposes should not be considered as an activity only for international students within the borders of Türkiye. Teaching Turkish for academic purposes also has an overseas dimension, particularly in the Turcology departments abroad. However, no study has yet been conducted on the problems faced by students in these Turcology departments, which have been carrying out educational activities abroad for many years. Based on the current status of Turcology departments, it can be observed that they experience similar challenges with standardization and program development as the Turkish teaching centers in Türkiye. Generally, the source language (Arabic, Polish, Bosnian, etc.) is incorporated into the curriculum, the courses are mostly conducted by local instructors, and students are permitted to write their theses in their native language or English. Course offering can vary even among Turcology departments within the same country. The lack of research focusing on academic Turkish and a needs analysis for Turcology departments, which have been actively involved in Turkish language education abroad and have trained professionals in various fields including academia and

translation, represents a significant gap. Due to this perceived gap, this study focuses on the academic Turkish needs of Turcology students. For this reason, the aim of the study is to investigate the academic Turkish needs of students studying in Turcology departments abroad and to identify the problems they experience in academic Turkish. For the research, countries with Turcology departments and high number of students were selected. In selecting these countries, opinions were also sought from institutions such as the Yunus Emre Institute and the Turkish Maarif (Education) Foundation, which play important roles abroad on behalf of our country. The researcher's field experience also influenced the selection of target countries.

The study group comprises 32 students enrolled in the third year or higher of undergraduate studies during the 2023-2024 academic year in the Turcology departments of universities in Algeria, Egypt, Jordan, Bosnia and Herzegovina, Russia, Serbia, Hungary, Poland, and Kosovo. The convenience sampling technique was employed to determine the study group consisting of voluntary participants. The study adopted a phenomenological research design, a qualitative research method, and data were obtained from semi-structured interview forms applied to the study group. Descriptive analysis and content analysis techniques were used to analyze the qualitative data obtained. The findings of the research revealed that students studying in Turcology departments abroad need academic Turkish and experience problems in using academic language skills. When the results are further narrowed down, it is understood that third-year and above undergraduate students of Turcology departments experience problems arising from unknown vocabulary, lack of academic vocabulary knowledge, speaking speed in reading and listening, and from pronunciation problems and psychological factors in speaking, and from grammar, spelling, syntax, and unfamiliarity with academic writing stages in writing. These issues underscore the fact that students are not offered courses aimed at academic listening, academic reading, academic writing, and academic speaking, and therefore do not know the strategies, methods, and techniques that can be used in these skills. Furthermore, the results obtained from the research reveal that Turcology students frequently use their academic language skills for educational and social purposes, that they benefit more from reading and listening skills compared to other skills in their classes, and that they are psychologically affected when speaking or presenting, i.e. during a scientific discussion, and experience stress due to unknown words, which leads to difficulties in organizing their thoughts during the production process. Based on the answers given by the students of the Department of Turcology to the questions, it is recommended that country-specific needs analysis studies be conducted for the departments, and that curriculae be updated to include academic Turkish courses alongside general Turkish courses. In addition to the academic listening, academic reading, academic writing, and academic speaking courses to be given within the scope of academic Turkish, we believe that planning courses for functional grammar and vocabulary instruction will reduce the problems experienced by the students of of Turcology. The results of this study, which investigates the academic Turkish needs of students studying in Turcology departments, are expected to provide valuable insights for material developers, teachers, program developers, and field experts.